

DR WOJCIECH RAFAŁ WIEWIÓROWSKI – GENERALNY INSPEKTOR OCHRONY DANYCH OSOBOWYCH – WYJAŚNIA

PYTANIE:

Gminny ośrodek pomocy społecznej zwrócił się do pracodawcy, będącego spółką jawną, o udzielenie informacji na temat zarobków byłego pracownika. Wobec tej osoby jest prowadzone postępowanie o przyznanie świadczenia rodzinnego. Czy pracodawca ma obowiązek przekazania takich informacji?

ODPOWIEDŹ:

Wśród podmiotów, które powinny udzielać gminnemu ośrodkowi pomocy społecznej informacji i wyjaśnień w związku z prowadzonym postępowaniem o przyznanie świadczenia rodzinnego, nie ma wymienionych spółek prawa handlowego. Spółka jawna nie ma więc prawa przekazać takich danych.

UZASADNIENIE:

Podmiot realizujący zadania w zakresie świadczeń rodzinnych może gromadzić i przetwarzać, w zakresie określonym w ustawie z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, dane osobowe osoby ubiegającej się o świadczenie oraz członków jej rodziny (art. 29 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych – j.t. DzU z 2006 r. nr 139, poz. 992, ost. zm. DzU z 2012 r. poz. 1548).

Osoby otrzymujące świadczenia rodzinne, instytucje publiczne i organizacje pozarządowe mają obowiązek udzielania, na żądanie organu właściwego, wyjaśnień oraz informacji co do okoliczności mających wpływ na prawo do świadczeń rodzinnych (art. 25 ust. 3 ww. ustawy o świadczeniach rodzinnych). Wśród podmiotów zobowiązanych do złożenia wyjaśnień nie ma spółek prawa handlowego, w tym również spółek jawnych. Na pracodawcę (czyli również spółkę jawną) nałożono jedynie obowiązek wystawiania zaświadczeń niezbędnych do ustalenia prawa do świadczeń rodzinnych (art. 29 ust. 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych). Jednak o wydanie

takiego dokumentu powinna wystąpić osoba ubiegająca się o świadczenie. W tym przypadku mógłby to zrobić były pracownik.

Organ prowadzący postępowanie w sprawie świadczeń rodzinnych ma jednak możliwość zweryfikowania informacji dotyczących uprawnień rodzinnych danej osoby. W przypadku gdy ma wątpliwości co do okoliczności mających wpływ na prawo danej osoby do tego świadczenia, powiadamia niezwłocznie osobę pobierającą to świadczenie o konieczności złożenia wyjaśnień w sprawie lub dostarczenia niezbędnych dokumentów. Osoba wezwana musi to zrobić w wyznaczonym terminie, nie dłuższym niż 14 dni, licząc od dnia otrzymania wezwania (§ 13 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 3 stycznia 2013 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o świadczenia rodzinne – DzU z 2013 r., poz. 3).

Dlatego gminny ośrodek pomocy społecznej, prowadząc postępowanie o przyznanie świadczenia rodzinnego, nie ma prawa żądania od pracodawcy będącego spółką jawną informacji o zarobkach byłego pracownika, a pracodawca nie ma podstaw, by takie dane bez zgody byłego pracownika udostępnić. Takie postępowanie stanowiłoby naruszenie zasad zawartych w ustawie z 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (j.t. DzU z 2002 r. nr 101, poz. 926, ost. zm. DzU z 2011 r. nr 230, poz. 1371).

Zgodnie bowiem z jej przepisami, aby przetwarzanie danych osobowych (w tym udostępnianie, pozyskiwanie) było legalne, musi odbywać się na podstawie prawnej. Jeśli chodzi o dane tzw. zwykłe, takie jak np.: imię, nazwisko osoby, jej adres czy zarobki, podstawy te wskazane są w art. 23 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych. Przy czym warunki te są równoprawne i wystarczy spełnienie jednego z nich, aby przetwarzanie danych było legalne.

Powołany przepis zezwala na przetwarzanie danych m.in. wówczas, gdy jest to niezbędne dla zrealizowania

uprawnienia lub spełnienia obowiązku wynikającego z przepisu prawa. Jeśli bowiem istnieją przepisy szczególne, regulujące działalność określonych podmiotów i instytucji, wskazujące, w jakich przypadkach i w jakim zakresie mogą one przetwarzać dane osobowe, aby obowiązki i uprawnienia nałożone na nie mocą tych przepisów mogły być realizowane, to powinny być one stosowane w pierwszej kolejności.

W analizowanym przypadku przepisy szczególne uprawniają gminny ośrodek pomocy społecznej do występowania o wyjaśnienia i informacje m.in. do osób otrzymujących świadczenie lub do instytucji publicznych, lecz nie przyznają mu prawa występowania o nie do pracodawcy będącego spółką jawną.

Pracodawca zaś, jako administrator danych byłego pracownika, jest zobowiązany do przestrzegania prze-

pisów ustawy o ochronie danych osobowych, w tym do zabezpieczenia danych przed ich udostępnieniem osobom nieupoważnionym. A zatem każde żądanie udostępnienia danych ma obowiązek indywidualnie zweryfikować, by ocenić, czy zachodzą przesłanki uprawniające go do przekazania danych. Powinien przy tym mieć na względzie obowiązujące przepisy prawa. Nie przewidują one jednak udostępniania danych przez pracodawcę gminnemu ośrodkowi pomocy społecznej prowadzącemu postępowanie o przyznanie świadczenia rodzinnego.

Wobec tego gminny ośrodek pomocy społecznej, chcąc zweryfikować określone informacje mające wpływ na przyznanie świadczenia, powinien zwrócić się z prośbą o wyjaśnienia lub informacje bezpośrednio do osoby, której one dotyczą. ■